

27.10.2017

LIVI/7268/00.03.02/2017

Liikenne- ja viestintäministeriö

LAUSUNTOPYYNTÖ Luotsauslain muuttamista koskevasta arviomuistiosta
LVM/1170/03/2017**LAUSUNTO**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikenneviraston lausuntoa valmisteltavana olevasta luotsauslain muuttamista koskevasta arviomuistiosta, jonka tavoitteena on mahdollistaa etämuutuskokeilut Lakimuutos mahdollistaisi uusien teknologien kokeilun sekä tiedon laajemman hyödyntämisen luotsaustoiminnassa. Liikennevirasto suhtautuu myönteisesti etäluotsausta koskevan arviomuistion tavoitteisiin.

Liikennevirasto toimii Suomessa alusliikennepalvelulain (623/2005) mukaisena VTS-viranomaisena. Alusliikennepalvelun tarkoituksena on alusliikenteen turvallisuuden lisääminen. Rannikon meriliikenteen valvonnan lisäksi VTS-viranomainen valvoo Suomenlahden (GOFREP, pakollinen ilmoittautumisjärjestelmä) ja Ahvenanmeren reittijakoalueita. Liikennevirasto valvoo luotsauslain 18§:n perusteella luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista sekä ilmoittaa havainnoistaan Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Liikenneviraston näkemyksen mukaan etäluotsaus ja sen kokeilu edellyttävät lain muutosta. On kuitenkin tärkeätä, että selvitetään huolellisesti kokeilun tai mallinnuksen kautta ne seikat, joihin etäluotsauksessa tulee kiinnittää huomiota. Tämä on erityisen tärkeää autonomisten alusten tapauksessa. Luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana, mistä syystä aluksen päällikön määrittely on ensiarvoisen tärkeätä samoin kuin päällikön, aluksen, luotsin ja VTS:n välinen yhteydenpito. Samoin on ensiarvoisen tärkeätä määritellä riittävän selkeästi VTS:n ja etäluotsauksen välinen toimintoja koskeva rajapinta. Tämä tulee erityisesti esiin siinä, miten etäluotsaus eroaa meriliikennekeskuksen antamasta navigointipalvelusta (NAS).

Etäluotsauksessa on tärkeää varmistaa kaikkien järjestelmien saumaton tekninen yhteensopivuus. Kuitenkaan etäluotsaus sen enempää kuin autonomiset aluksetkaan eivät poista alusliikennepalvelun tarvetta. Ne eivät korvaa sitä kokonaisvaltaista merialueen valvontaa ja hallintaa, jota VTS tuottaa. Edelleen tulee harkittavaksi, mitä muuta tietoa luotsi tarvitsee kyetäkseen hoitamaan tointaan "etänä"? Luonnoksessa tähän seikkaan ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Lisäksi olisi paikallaan käsitellä etänä suoritettavan luotsausmatkan pituutta (luotsipaikalta laituriiin vai ehkä osamatkaluotsauksena) sekä sitä, mikä olisi etäluotsausta annettavan palvelun fyysinen sijaintipaikka.

Etäluotsausta koskeva valmius puuttuu nykyisin sekä viranomaispuolelta, että tois-
taiseksi myös laivoilta. Niillä ei ole käytössä järjestelmiä, joilla voitaisiin tuottaa luotsien tarvitsemat aluksen liike-, kone-, ohjailu-, hälytys- ym. tiedot kootusti yhteen aluksella ja vielä toimittaa ne maissa sijaitsevaan etäluotsauskeskukseen.

27.10.2017

Luotsi tarvitsee nämä tiedot riippumatta siitä, onko kyseessä autonominen alus vai "vain" etäluotsattava alus. Talvimerenkulku asettaa siihen liittyviä erityisiä haasteita, varsinkin autonomisilla aluksilla.

Muistiossa on viimeisessä kappaleessa kysytty lausunnonantajien näkemyksiä muutoksen toteuttamisvaihtoehtoiksi. Liikenneviraston näkemyksen mukaan asiassa pitäisi edetä kokeilun kautta. Siten vaihtoehto, jossa lakiin lisättäisiin etäluotsauksen kokeilun mahdollistaminen, on kannatettavampi vaihtoehto. Ennen lain muutosta, tulee etäluotsausta koskevat suunnitelmat tutkia huolellisesti. Samoin tulee selvitettäväksi tämän todellinen tarve sekä suorittaa huolellinen kustannus-hyöty -analyysi.

Etäluotsausta koskevan kokeilun edellytyksiin vaikuttaa oleellisesti kysymys siitä, halutaanko nykyinen luotsausmalli siirtää "etänä" tehtäväksi vai halutaanko kokeilussa tähdätä kokonaan uuteen malliin, joka olisi vaihtoehto perinteiselle luotsaukselle (esim. etäältä annettavaan tukeen paikallisista olosuhteista, käytännöistä yms.). Nykyisen toimintamallin siirto etäälle johtaa karkeasti samoihin vaatimuksiin, joita joudutaan ratkaisemaan etäohjattavissa aluksissa. Näiden tarjoaminen nykyisin käytössä oleville aluksille ei kuitenkaan ole Liikenneviraston näkemyksen mukaan mahdollista. Liikennevirasto pitää tärkeänä luotsausmallin kehittämistä yleisesti/ kokonaisuutena ja etäluotsausta osana tätä kokonaisuutta alusten turvalliseen kulkuun kehittyvän tekniikan / toimintamallien lähtökohdista ja sovittaa mahdollinen etäluotsaus omana komponenttina niihin.

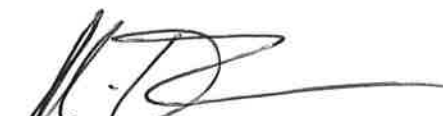
Liikennevirasto kiinnittää huomiota Liikenneviraston kehittämään älyväylään, joka on vielä kokeiluasteella, eikä sen tuloksista ole vielä tehty lopullista analyysiä. Vaikka älyväyläpalvelu ei tarjoakaan alukselle tarkkaa paikkatietoa tai vähennä alukselta tarkan satelliittipaikannuksen tarvetta, sillä voidaan tarjota monenlaista tukitietoa sekä aluksille, luotseille että mahdolliselle etäluotsaukselle.

Arviomuistiossa on mainittu eräänä perusteluna etäluotsaukselle resurssi- ja aika-
taulukysymykset. Tässä suhteessa voisi olla paikallaan selvittää vaihtoehtoisena menettelynä luotsauksen ja luotsikuljetusten kilpailun avaamisen vaikutuksia sekä nykyisen luotsauksen palvelutasomäärittelyjen uudelleen tarkastelua ja arviointia.

Johtaja

Laura Kuistio

Lakimies

Matti Eronen

Jakelu

kirjaamo